

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

(irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgőnycím: Erdélyi Gazda, Kolozsvár.)

Célja: Az erdélyrészi gazdaközönség támogatása minden beszerzési és eladási ügylet alkalmával, evégből:

Elvállal gazdáktól jövő megbízásokat minden mezőgazdasági termék, állat stb. eladására, valamint bármely mezőgazdasági gép, anyag, vagy szükséglet beszerzésére.

Nagy súlyt helyez arra, hogy a gazdaközönséget a leg-
jobb minőségű vetőmagokkal ellássa.

Birtokeladás és vétel, jelzálog, biztosítás és más, birtokosokat érdeklő ügyletekben, tájékozóul, közvetítőül, esetleg megbízottként működik.

Gazdákkal szemben eljárásaiért és ténykedéséiért, munkadíjat fel nem számít

A társaság gazda-feleinek minden megbízás, vagy ügylet alkalmából a legmagasabb kedvezményeket nyújtja.

Levélbeli, sürgőnyi, telefon, vagy személyes tudakozódásra a társaság azonnal díjmentes kimerítő választ és felvilágosítást ad.

Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesületnek, azok nyugdíjalapjai javára 5-5¹/₁₀-ot ad.

Ezen intézménnyel kapcsolatban fennáll és ugyanott mindenkor megtekinthető az

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,
(mintaraktár)

melynek keretében a legelősorú hazai szőlő gyárak összes készítményei láthatók.

576

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlás- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

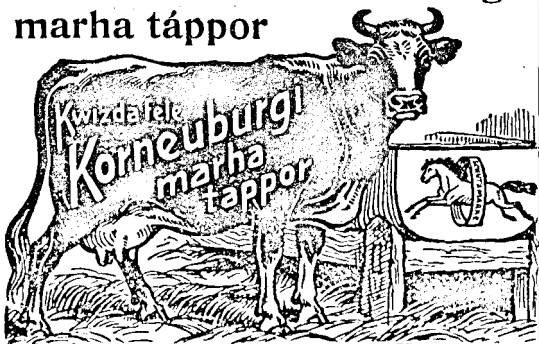
Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

(969.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

KWIZDA féle Korneuburgi
marha táppor

Étrend szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használathán van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csontörésknél. — 1¹/₁ doboz ára 1 korona 40 fillér, 1²/₂ doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

932. I.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K
Alapítványok	1268.080— K
Tartalékok	111.053'60 K

Összesen 1,779.133'60 K.

Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4⁰/₁₀-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

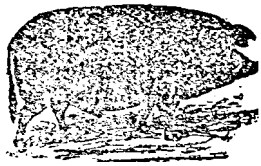
Rác György

a Telecska magaslatán fekvő Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében, Kula, Bácsmegeye kapható: **szokványminőségű gyökeres és sima szőlőoltvány, amerikai és európai szőlővessző, gyümölcs és útszéli fák.**

Maclura aurentiaca

a legjobb élősövény és Gleditsia élősövény. 992.

Árjegyzéket küld az intézőség.

Eladó

2 drb.

Poland Kina

tenyészkoca.

Czim **G. G.** alatt a kiadóban.

(1001)

Tölgyvetőmakkot

megbízható minőségben szállít

Faragó Béla

gőzüzemre berendezett magpergető gyára

Zala-Egerszegen.

Minden kiállításon kitüntetve, legutóbb Pozsonyban

aranyéremmel és elismerő oklevéllel.

!!Több száz elismerő nyilatkozat!! 991.

Br. Kemény József M.-Németii gazdaságában u. p. Déva

Eladó 986.

8 drb. szépen fejlett, edzetten nevelt félvér fries-kos, 1 évesek.

Jól beért tengeri vetőmag és pedig:

Eredeti mag után termelt középről morzsolt korai alosuthi pro q. 14 k.

géppel morzsolt 12 k.

Duten Korn bőtermő pro q. 12 k.

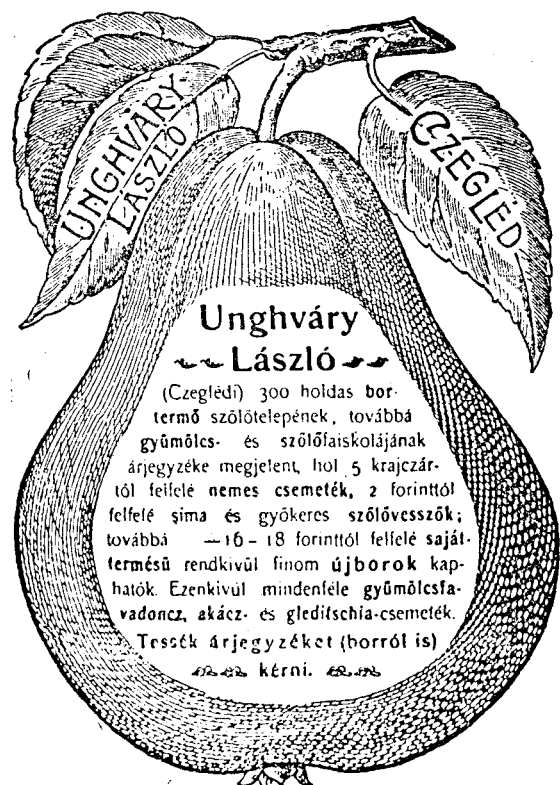
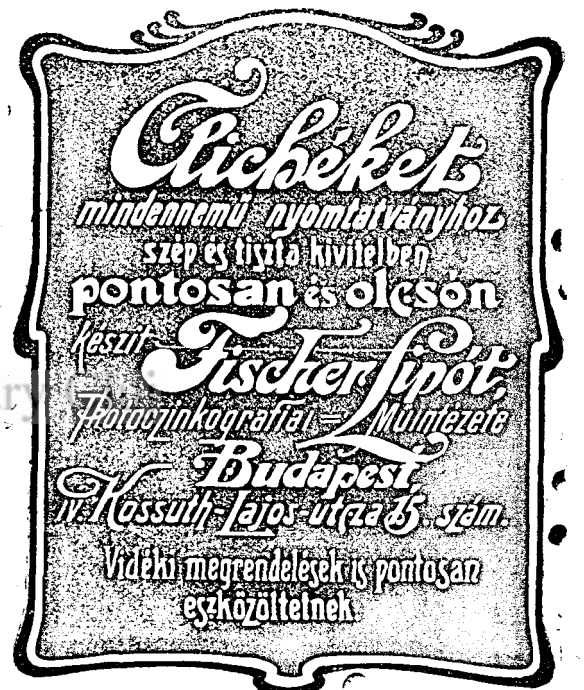
Loco állomás Déva, vevő zsákjával.

ELADÓ

2 drb. 2 és $\frac{3}{4}$ éves mén-
csikó és pedig:

1 drb. 2 éves 9 hónapos sárga 163 cm. magos, első bal lába fél-szárig kesej, homlokán csillag;

1 drb. 2 éves 9 hónapos sárga 168 cm. magos, hátulso ballába csüdben kesej, homlokán csillag, mindkettő magos félvér, apjuk „Hercules“ áll. angol telivér mén, vétetett br. Wesselényi Bólatól, a „Prince-Páris“ fia. — Szappanos Testvéreknél, Tötör, u. p. és vasut N.-Iklód, (Szolnok-Dobokamegye.) (981.)

NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

egyetemes kötvénye

a LEGJOBB BIZTOSÍTÁS, mert félve fönnállása után

föltétlenül megtámadhatatlan.

Az egyetemes kötvény **garantálja** a biztosítás folyamán igénybe vehető kölcsön összegét. A díjfizetés beszüntetése esetére a tőkésített kötvény összegét és az **ingyenes biztosítási meghosszabbítás időtartamát** előre és kötelezőleg megállapítja.

A hadi kockázatért nem tényleges állományu hadköteleseknél pótdíj nem jár.

Bővebb felvilágosítást:

== **ÉBER JENŐ** erdélyrészi titkár, ==
Kolozsvár, Rákócy-út 42. szám
nyújt, a hova képviselőlet iránti kérvények is intézendők.

Megvételre kerestetik

egy 165 cmtr, vagy még magasabb fekete, pej vagy sárga színű hágóképes, erős alkatu

félvér mén

Czim:

Uradalmi Jóságigazgatóság

Ladamos,

Alsó-Fehermegye.

999.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előzetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Üzleti szellemet! <i>Seyfried Károly.</i>	61
Az ugarról. II. <i>Báró Kemény József.</i>	62
Az Ausztriával való állatforgalom új rendezése.	64
A burgonya lombozatának befolyása a gumók fejlődésére. <i>K. Ö.</i>	65
Románia állattenyésztése és állategészségügye. II. <i>Gaál Gyula.</i>	66

Tárca:

A görög hőskor földművelése és állattenyésztése. I. <i>Krenédits Ödön.</i>	62
--	----

Kisebbszakközlemények.

.	66
-----------	----

Egyleti élet:

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület közgyűlése.	67
--	----

Vegyes közlemények

.	67
-----------	----

Hirdetések

Lóher- és lucerna-
●● magvakért a ●●
legmagasabb árakat
fizeti

MAUTNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI., Andrassy-út 23. szám.

Nagy minták a mennyiség megjelölésével a fenti céghez küldendők.

Üzleti szellemet!

Mezőgazdaságunk nagy átalakulásában és az utóbbi időben történt nagy haladásában senki sem kételkedik. Tudjuk, hogy úgy gazdáink, mint gazdatisztiaink intelligencia és szakértelem tekintetében megállják helyüket, úgy, hogy még a külföldi példákkal előhozakodni szeretők is elismerik azt. És hogy mi mindannak dacára nem tudunk úgy boldogulni, mint a nyugati államok, annak egyetlen hibája az, hogy a legtöbb magyar gazdában, vagy egyáltalán nincsen, vagy pedig csak nagyon kevés üzleti szellem van.

Bámulatraméltó némely gazdaság berendezése, felszerelése és megbecsülésre méltó az a szépen végzett munka és szorgalom, a mit sok helyen találunk. És mégis nem tudunk olyan rentabilisan gazdálkodni, mint a hogy azt elvárják.

Sokan azzal szeretnek előhozakodni, hogy a magyar emberben nincsen meg a hajlam a kereskedelem iránt. Azt hiszem, hogy ezen hiedelmet jogunk van tagadni, mert példákkal lehet igazolni, hogy nemcsak kereskedelmi hajlamot, de jól kifejlett üzleti szellemet is lehet egyes vidékeken találni. Az alföldi nagy városok és községek gazdaközönségének általánosan ismert jó módját csak az ott uralkodó üzleti szellemnek lehet tulajdonítani; bizonyítja azt az is, hogy a kevésbé jómódu községekben lakó vagyonos polgároknak mindig azt mondják, hogy nagy kupecsek, a nagymarosi szőlőüzletek és több más példa, mind nemcsak üzleti hajlamot, de kifejlett üzleti szellemet is feltételeznek.

Ha a most elmondottak az ország összes gazdáira vonatkoznak: ellenkezésbe jönnek az első bekezdésben leírtakkal; de miután ilyen spekulatív szellemű gazda nem igen sok van, bátran ismételhetem azon vádat, hogy nagyon kevés gazdáinknál van az üzleti szellem kifejlődve.

A magyar gazdának nagy hibája, hogy mentül jobban meg van győződve, hogy a mezei gazdálkodás és az értékesítés egymástól teljesen elütő két dolog, hogy a kereskedés nem gazdának való. Igaz ugyan, hogy a nemzetgazdaságtan elmélete szerint a termelés és forgalom teljesen két külön gazdasági tényező, de hogy a kettőt egye-

sítve ne lehessen alkalmazni, arra nézve még elméleti szabályt sem találunk. Legáltalább a magasabb gazdasági kulturfokon álló népeknél az ellenkezőt tapasztaljuk. Ott a gazda jobban törődik az értékesítéssel s jobban tudja kihasználni a viszonyokat mint mi, a miért is az aránylag rosszabb földekből több hasznot mutat ki, mint a magyar gazda a jó termő Kanaánból. Az is igaz, hogy a gazdának teljesen önálló kereskedelmi spekulációkba bajos belemenni, nem is az a hivatása; de hogy terményeit jól értékesítse és a konjunkturákat jól kihasználja, nemcsak hivatása, de létkérdése is.

A tőzsdét csak mint eilenséget tekintjük és tényleg igazunk is van, mert a jelenlegi szervezete mindenféle tekintetben hátrányunkra van; abban azonban nincsen igazunk, hogy egyáltalában nem törődünk vele, hogy az újságolvasásnál a tőzsdei üzletekre vonatkozó adatokat érdemesnek nem tartjuk az átolvasásra. Pedig ha csak kis fáradsággal is átfutnánk a napi zárlatokon: mindig tisztában lehetnénk a termények árával.

Úgy van az egyéb vásárjelentésekkel is, mely nemtörődömségnek természetesen az a következménye, hogy a vevő bekopogtatásakor sem tudjuk még az árt. Innen van az, hogy két szomszéd közül az egyik 10—15%-kal adja el drágábban ugyanazon terményt, mint a másik és előfordulhat az is, hogy a juhász-számadó fífikus ember lévén, jóval drágábban értékesíti gyapjújárandságát mint gazdája. A gazdának tehát saját érdeke szempontjából kötelessége az árakat ismerni; azt pedig csak úgy fogja elérni, ha a lapok közgazdasági rovataiban feljegyzett tőzsdei és vásári jelentéseket mindig elolvassa.

Ez azonban még nem elég az árak megszabásához, mert az újságokban csak a fővárosi árakat találjuk s miután normális viszonyok mellett a szállítási költség teszi a fővárosi és vidéki ár közötti különbséget: ismernünk kell a szállítással járó összes kiadásokat, melyek természetesen a vidéknek a fővároshoz való fekvése szerint nagyon különbözők. A gazdasági zsebnaptárak elég tájékoztatást nyújtanak ilyen ügyekben. Lehet azonban ezen fogásokat még azáltal is eltanulni, ha hivatásos üzletemberekkel érintkezünk.

Teljes áron vásárol LUCZERNA, LÓHERE és mindennemű

TAKARMÁNYMAGVAKAT

Legelőnyösebb feltételek mellett értékesít mindennemű

GABONAFÉLÉT, SZESZT, és szállít ERŐTAKARMÁNYOKAT

532. I.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31-ik szám.

Szállít, illetőleg berendez tejjgazdasági és takarmánykészítő gépeket, tej és takarmánykamrákat, világítási és szivattyutelepeket.

Legajánlatosabb forrás mindennemű gazdasági anyag és eszköz beszerzésére.

Alapszabályait és árjegyzékét kívánatra azonnal megküldi.

Hibául kell felelni azt is, hogy hazánkban minden gazdasági ügylet csak ügynökök közbelépése által lesz lebonyolítva; alig találunk gazdát, ki közvetlenül nagykereskedővel állana összeköttetésben.

Nem akarom az ügynökök létjogosultságát tagadni, de hogy a legnagyobb minimumra kell szorítani azok igénybevételét, az úgy a kereskedő, mint a gazda egyforma érdeke. Ha a magyar gazda gyapjút ad el: keres először egy szenzált, ez hoz egy ügynököt, ki a gyapjút egy bécsi nagykereskedő cég budapesti bizományosa részére megveszi, úgy, hogy kereskedő és gazda között három ügynök játszik közre, kiknek a províziója az egyikre áremelő, a másikra árleszállító hatással van. Hát a kereskedő cég haszna hol van még, míg a gyároshoz kerül az áru?

Ugyanezt látjuk a lókereskedésnél, a hizott állatok eladásánál és majdnem minden gazdasági termény értékesítésénél.

Az üzleti szellem hiánya még a gazdasági kezelés egész vonalán is tapasztalható. Ha valaki berendezte gazdaságát és belejött a kerékvágásba: nem váltóztat azon többet, akármennyire is változnak a konjunkturák. A szabad gazdálkodással kombinált vetéscsergő rendszert csak kevés helyen találjuk megvalósítva; pedig tudjuk, hogy az a jövő gazdálkodási módszere és hogy csak amellett lehet rentábilis gazdálkodást folytatni. Ritkán találunk gazdát, ki az állatok létszámát a viszonyokkal változtatná. Ha sok takarmány volt, sokat etetnek, ha kevés volt, koplal az állat; akár drága, akár olcsó a marha — még ha a marhatenyésztés és tartás a legfőbb jövedelmező ág is — nem igen változtatják a létszámot.

És számtalan ilyen példát lehetne még felhozni, melyek mind arra mutatnak, hogy kevés nálunk az üzleti szellem.

Dr. Seyfried Károly.

Az ugarról.

Irta: Báró Kemény József.

II.

A gyomoknak fontos feladata van az ugarnál, s helytelen az a nézet, hogy az ugar célja a gyomirtás. Thaer még elsősorban a gyomirtást állítja feladatul oda, de már Schwerz (bekerban I. S. 66. és III. S. 75.) továbbá Ad. mayer (ligrikulturchemie 1865. II. S. 74.) más nézetten vannak, szintúgy Droop is, ki azt mondja (93. lap) „Ha az ugar munkái elkészültek és beállt a morzalékos struktúra, igaz, a gyomok is elpusztultak, az ugar tehát eszköz a gyomirtásra, de ez nem célja az ugarnak. A gyomok irtására van más út és mód, melyek olcsóbbak, mint az ugar, ki legjobban feltudja használni a gyomokat, az legjobban ki is irtja őket.“ Lássuk tehát mikor kell alászántani a gyomokat, hogy mind a két célt elérhessük? Fejlődni kell hagyni őket körülbelül virágzásig és ekkor zöld, élő állapotban kell alászántani. Elkorhadásuk igen hamar megy véghez s 4–5 hét múlva a növényi részeket a talajban már fel sem lehet találni. Míg más talajelőkészítésnél nagyon helyes és jó a gyomokat száraz időben ismételt boronálással kitépni s a napon elszáradni hagyni, addig az ugar művelésnél ez hibás, mivel mint említettem az élő növényre van szükség, hogy az erjedés-tökéletes legyen. A talajban levő gyommagvakat csirázásra kell az ugar művelés által indítanunk, tehát a nedvességet konserválunk kell, ha forró nyáron gyakran és erősen boronálunk gyomkitépés céljából, igen könnyen megeshetik, hogy a talaj kiszárad s a gyommagvak nem indulhatnak csirázásnak. Továbbá a sok boronálással az igásállatok összetiporják a talajt, pedig az okszerű ugar művelésnél folyton lazán kell a talajt tartani, hogy levegő s nedvesség behatolhassanak.

Hibás az ugar legeltetése is, mivel a legelő úgy is gyarló, az állatok összetiporják s

megfosszák a gyomoktól, melyekre pedig szükségünk van.

A zölden alászántott gyomok működését a talajban Dr. Droop következőleg jellemzi: „Ha a nedvdus gyomok meleg időjárással alászántatnak, úgy a talajban csakhamar erősen erjedni kezdenek, az erjedés termékei a szén-sav és ammoniak a laza talajtól absorbealtatnak, s víz és szén-sav segélyével a talaj ásványi részei feloldatnak. A képződő gázok a talaj ujjabb lazítását eszközlik s az erjedés után fennmaradó humusz a levegő szén-savjától tovább oxidáltatik. ezáltal humusz-sav képződik, mely a talaj alkalikus részeivel vegyületeket képez, melyek ismét bomlanak és bomlasztólag hatnak. Ezen processusok segélyével az eddig chemiailag kötött talajrészek oldatba mennek, s ez physikailag a talajrészek által visszatartatnak.“ Szóval oly chemiai processusok létesülnek az erjedés által a talajban, melyeknek végeredménye, hogy a nem oldható ásványi növénytápok oldható azaz felvehető alakot öltenek. A talaj bevezett erjedés után, mielőtt elérte a kívánatos strukturát „nagyobb felületet mutat, rámenve rugékonny, sötétebb színű, száraz időben is nedvdus, a vadon tenyésző növények sokkal gyorsabban s bujábban tenyésznek, s végül a kis rögök zöld masszával vonódnak be. Ez a zöld massa algák, s jele annak, hogy az erjedés jól folyt le.“ (Rosenberd Lipinczky der praktische Ackerbau II. s. 9.)

Stoktosa (Centrabl. f. Bakt. VI. S. 22) azt találta, hogy 1 gramm ilyen zöld aigákkal borított talajrész 5,800,000 fejlődni képes talaj bakterium csirát tartalmazott, míg oly talaj, mely alga szegény volt csak, 1,200,000-ret.

Mint már említettem, nem minden talajnál egyforma hatásos az ugar művelés. Így például oly talajnál, mely 10% nél kevesebb leiszapolható részt tartalmaz, egész felesleges s nem gazdaságos az. Az ily talaj (homok) elég laza, ezt lazítani nem kell, az organikus anyagok bomlása ezekben úgy is gyors s kevés oly ásványi rész van ezekben, melyekre az elmállás hathatna. Ily talajokban nagy hatása van a zöldtrágyának, fekete ugar itt hatástalan és fordítva, ezt bizonyítják Caron,

AZ „ERDELYI GAZDA“ TARCAJA.

A görög hőskor földművelése és állattenyésztése.

Irta: Krenedits Ödön.

I.

Egyptomot, Görögországot és Rómát egy azon közös sors érte: árnyékaivá lettek fényes multjuknak. Az ember úgy, mint a termőföld, kifáradt, elaggodt, elsatnyult. Mi sem mutatja a mai görögben a régi, hősnemzetség fiát s mi sem mutat arra, hogy Görögország mai mezején, hegyein öntötte végig valaha az isteni gondviselés, bőségszarujának összes jótéteményeit.

Sehol sem oly szembeötlő a különbség a mult és jelen között, mint Görögországban, hol a forrásokban patakokban, erdőkben gazdag vidék, különösen az utóbbi idő folyamán, az erdők kiirtása következtében száraz és terméketlen lett s talaját csak itt ott járja ásó, kapa és eke.

Hajdan, már Homér és Hesiod korában,

ha kezdetleges volt is a földművelés, mint abban a korban egyáltalán minden, még is oly szorgalommal és körültekintéssel űzték, hogy a kórhoz arányitva, eredményében igen gazdag volt.

Vetés előtt háromszor szántottak és pedig eleinte egy hosszú nyelű kapával, amelyből az eke fejlődött, mely kapaalakú volt, egy darab fából készítve s hegyén előre felé kiélesítve és pántokkal összekapcsolva. Nyele erős rudból állott, a mely mellé két bikát fogtak be. Kormányzásra, a rud tövén, a nyak fölött egy keresztfa szolgált, a melynél fogva le lehetett nyomni vagy megemelni. Több domborművön és képen maradt fel úgy a görögök, mint a rómaiak korából ezen ekének a mása, különféle javított alakjaiban; azonban legrégebb mázainak egyike az, a mely egy ó görög vázán bronz domborműben ábrázolja azt Persephonevel, aki mellett Demeter és Triptolemos állanak.¹

A bikák járommal vannak az eke elé

¹ Lenormant et de Witte. Elit de monumens ceramographiques. V. III. P. 64.

befogva, a járom azonban alul és oldalt nyitott, úgy, hogy az állatok nem a mellükkel, hanem a hátukkal, a gerincoszloppal huznak.

Az ekének ezúton alakja magyarázza meg a háromszori szántás szükségét, mert faekékük sem nem fogott elég mélyen, sem nem forgatta eléggé a földet egy-két szántás után.

A gyökér és gaz feltörésére egy erős, nyeles kapa szolgált, a melynek nyele elé szinte igavonó barmokat fogtak s úgy kormányozták, mint az ekét.

Az aratást sarló segélyével végezték, a melylyel azonban nem vágta oly mélyen mint mi s azért kévéik soha sem oly hosszúak, mint a jelen korban. Ha a learatott gabonát nem kellett messze hordani, akkor nem is kötötték kévébe, hanem kosarakkal hordották a tágas agyagozott talaju szérűkbe ahol a bikák és öszvérek segélyével nyomtatták ki.

Nyomatásra, valamivel később már ajtó nagyságu nehéz deszkákat használtak, melyeknek aljára kövek vagy vasrudak voltak erősítve. Ezek elé fogták a bikákat s az, ki őket hajtotta, megvetett lábakkal állott a deszkán.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

Wollny, Dr. Edler stb kísérletei; mindezen kísérletek végeredménye, hogy a zöldtrágya növények kötött talajon gyakran nem sikerülnek és hogy a remélt zöldtrágya aratás helyett egy elgyomosodott földet kap a gazda, ami rendes ugarmivelésnél lehetetlen. Általában azt lehet mondani, hogy minden talaj, melyben biztosan megél a vöröshere, ugarnak is alkalmas.

Figyelmet érdemel az ugarnál a talaj baktériumok működése is, ezek működése azonban még vizsgálat és kutatás tárgya s ezért bővebben erre nem is terjeszkedem ki, most egyelőre elég, ha constatáljuk azt, hogy ezek is befolyásolják a talajt.

Mindezek után azt lehetne mondani, tehát térjünk vissza a régi háromnyomásos gazdaságra, ez nem volna nézetem szerint helyes, mivel ha minden három évben visszaterne az ugar, akkor egy jól keresztültvitte ugariás haszna nem lenne teljes mértékben kihasználva, ez meg nem volna gazdaságos, csak akkor igazán gazdaságilag helyes az ugarmivelés, ha olcsó is, ez meg akkor áll be, ha hatása teljesen ki lesz használva. Tapasztalat azt mutatja, hogy 6-8 év a leg-helyesebb idő az ugar visszatérésére. Mentől nagyobb értéke van a terméseknek és mentől könnyebb és olcsóbb a trágya előállítás vagy beszerzése, annál nagyobb időközökben térhet vissza az ugar. De más szempontok is mérvadók. Minél gyengébb és hibásabb a talajmivelés, (mi nálunk úgyszólván a rendes) annál kisebb időközökben kell az ugar visszaterjen, továbbá technikai okai is lehetnek az ugar gyakoribb visszatérésének szükségére tudniillik nagyon nehéz kötött agyagtalajon és rövid tenyészidejű klímában. Hogy az ugar teljesen megfeleljen s ne legyen drága, fel kell a gazda vesse azt a kérdést, hogy a tábla adhat-e még egy jövedelmező termést, ha nem, úgy az ugar a legajánlatosabb eszköz, hogy ismét termésbe hozzassuk a talajt. Ha egy táblát csak azért vetünk be, hogy egy évi termést ne veszítsünk el, akkor aratásunk oly gyenge lesz, hogy nemcsak hasznunk nem lesz, de rá is fizetünk. Sok gazda látja azt, hogy egy ugarév több év termésére

bir kihatással. Ami az ugar költségét illeti, úgy helytelen ezt egészen az ugart követő termény terhére írni, hanem a két ugarév közötti összes terményekre elosztandó.

Ezek után áttérek az ugar helyes megmivelésére, mi fájdalom, rendesen nem történik úgy, ahogy kellene. S igazán különös az, hogy habár sokan azt tartják, hogy az ugar évvel egy évet elvesztünk, mégis rosszul, hibásan nevelik az ugart.

Az ugar munkáit feloszthatjuk őszi, tavaszra, nyárra és ismét őszi. Megjegyzem, hogy az ugar munkáira minden körülmény között beváló receptet adni nem lehet, mint egyáltalában recept szerint gazdálkodni nem lehet.

Aratás után első munka a tarló sekély alásztása, ezt lehetőleg azonnal aratás után kell véghez vinni. Célja, hogy az elhullott magvakat csirázásra bírjuk, továbbá a tarló korhadását előmozdítsuk. Ezen munkának gyorsan kell mennie s ezért előnnyel lehet a 3 és 4 vasú ekéket használni. Legujabb időben külföldön e célra előnnyel használják a Massey-Harris Cultivatort, mivel ezzel a munka nagyon gyors. E Cultivátor lábai összecsúszs s kiljebb tolhatók s így répa, tengeri stb. sorközök mivélésére is használható. A 13 soros Cultivátor munka szélessége 2 meter. Más ily fajta Cultivátor felett azon előnyei is bir, hogy két láb a kerekék nyomát lazítja. Rászerelhető 3 töltőgető eketést, és 7 darab altalaj porhanyító, erre azonban megjegyzendő, hogy tényleg altalajt lazítani vele nem lehet, hanem a szántott föld 18 cm. mélyen fellazítható vele, sokkal jobban, mint ekével és kapával, s mi fő, sokkal olcsóbban.

A tarlótisztítás után őszi, rendesen az őszi vetések végével, jön az őszi munka, a talaj mélyebben lesz megszántva, ami viszonyaink között, hol általában sekélyen szántanak, 17-20 cm. egyelőre elegendő lesz, de ha már mélyebben lenne szokás szántani, úgy lehet ez a szántás 20-24-30 cm. vagy gözekével még több. Ezen mély szántással azt akarják elérni, hogy lehető nagy felületet tegyünk ki a tél és csapadék hatásának. Télen át így marad a föld. Ősszel még, hol

szükséges, ki kell huzni a vízbarázdákat, hogy egyrészt az olvadó hó, lehető nagyrésze ne fusson hirtelen le, hanem szivassék fel, másrészt meg nehogy vízmosások keletkezzenek. Ha jól vannak a vízbarázdák huzva, úgy tavasszal sokkal hamarabb szikkad meg a talaj annyira, hogy megmunkálható. Tavasszal oly korán, mint csak lehetséges, kell az ugarmunkához kezdeni, de természetesen csak akkor, mikor a talaj már kellőleg felszikkadt. Ellen esetben kárral jár a munka. Másrésztől meg épp oly hiba későre hagyni a munkákat. A tavaszi megmunkálásnál a talaj lazítandó, átszellőztetendő, de nem mélyen forgatandó, hogy egyrészt conserváljuk a téli nedvességet, másrészt a magvakat gyors csirázásra bírjuk, tehát éppen úgy el kell készíteni a talajt, mintha beakarnók vetni. A munkáknak természetesen gyorsan kell haladniok, tehát oly eszközök használandók, melyek sokat végeznek, ilyenek a mélyen járó boronák, extirpatorok és kivált a már említett Massey-Harris-Cultivator. Droop szerint egy 56-60 morgueval bíró gazdaságnak elég egy ilyen Cultivator (1 P. morgen = 2550 m. tehát 50-60 morgen 80-90 k. holdnak felel meg) mivel sima területet feltételezve s váltott lovakkal dolgozva 18-20 morgent lehet napjában megdolgozni, s így az ugar ezen munkája 2-3 nap alatt el van végezve. De természetesen az extirpator is jó munkát végez, de munkája lassabb, mivel ha igazán jó munkát akarunk végezni, két irányban kell a táblát átdolgozni. Azon előnye is van a Cultivatornak, hogy miután szélessége is nagy, a dolgozó állatok kevésbé tapossák össze a talajt, ha egy bizonyos területre Cultivátorral dolgozva 43 patkónyom jön, addig egy irányban extirpálva 80, s két irányban 160. Tekintve azt, hogy az ugar elsősorban nehéz kötött talajra való, s éppen ez tömörül leginkább össze, a Cultivator előnyét könnyű belátni. Ezen munka bevégezése után nyugodtan fejlődni kell hagyni a gyomokat, s ha hirtelen eső a talajt összetömi, akkor könnyű boronával fellazítjuk, éppen mintha valamely culturnövény volna vetve. Circa május vége felé lesz ismét szántva a talaj, mérvadó az időre

Az alkotmány zötyögve vonult végig a felbontott kévek kalászáin és kicsépelte, rázta azokból a magot. Első magyarátat ezen cséplő-nyomatató készüléknek Varronál találjuk. Különbben még manapság is használatos az örményeknél, Syriában, Cyprusban és Maderán.¹

A gabonaszemek tisztogatása szeleltetés útján történik és pedig úgy, hogy kosárból öntik a szemet vagy pedig szórják lapáttal, a melyek a mai lapátokhoz teljesen hasonlóak.

A borona és henger nyomaira nem találunk a régi görögöknél s a vetett magot, minden valószínűség szerint éppen úgy, mint az ó-egyiptomiak, birkákkal és öszvérekkel tapostatták be a földbe.

A gabonaszemeket a termelés alkalmával nem változtatták, hanem bizonyos számú évek után pihenni hagyták a földet. A rendszeres trágyázás azonban, úgy öszvér- mint marhatrágyával, már szokásban volt náluk is. Azonkívül ismerték az öntözés nagy hasznát

s tekintve a vízdús vidékeket, már a legnagyobb sikerrel alkalmazták is.

Termeltek búzát, zabot, borsót, babot, de mindenekelőtt a „szent“ árpát, a melynek az áldozatok bemutatásánál soha sem volt szabad hiányoznia. Áldozatot pedig a régi görögök igen gyakran mutattak be, mert hiszen egyéb alkalmaktól eltekintve, minden állat leölése áldozat bemutatásával volt egybekötve s azt külön papság végezte.

A termények megőrlésére kézi malmokat használtak, a melyek a gazdagok házáinál egész napon át működésben voltak.

A phäakok királyának, Alkinoosnak palotájában, 50 rabszolganő foglalkozott őrléssel, Odysseus palotájában 12 végzi azt.

Konyhaveteményekben is gazdag a görög hőskor, mert hiszen az említett babon és borsón kívül termelnek kelt, kerti salátát, zsázát, rutát, sóskát, dinnyét, mákot, de különösen hagymát, a melyet Homer nagyon dicser, mint kitűnő eledelt bor mellé. Vannak, a kik ezért megszólják Homert és nem gondolják meg, hogy a délkeleti országok hagy-

mája sokkal kevésbé csipős, mint a mienk és majdnem szagtalan.

A hagyma, mint tápszere, az óvilágban egyáltalán igen nagy szerepet játszik és Cheops nagy pyramisának építése alkalmával egytomban a munkások nem kevesebb mint 1600 talentum (7.680.000 korona) ára retket és hagymát fogyasztottak el.

A gyümölcsstermelésre igen nagy súlyt fektettek a régi görögök, mert hiszen télen nyáron nem csupán lakomaik, hanem a közönséges étkezések után is a tehetősebbek asztalára mindig került gyümölcs; a köznépek pedig igen szívesen táplálkozott vele egyéb híjján. Gyümölcsfaik közül sokat tartanak a füge felől „az ő kellemes ízű gyümölcse“ miatt, továbbá termelik az almát, különösen „a mézédést“, a körtét, birsalmát, birkörtét, gránátalmát, öszibarackot, cseresznyét, diót és gesztenyét.

A gyümölcsfatelepités a régi görögöknél igen nagy érdemű szolgált. A gyümölcsösök őrzése a gyengébbek és agok feladatát képezte, míg a szántásvetést és aratást az erőteljes ifjuság s a férfiak végzik.

¹ Unger & Kotschy. Die Insel Cypern. a 440. oldalon látható rajzban. Spanyol neve tr 11a.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

az, hogy a gyomok mennyire fejlődtek, mivel őket magba menni hagyni semmi szín alatt nem szabad. Ha ősszel 15 cm-re szántunk, ellenben ha már ősszel szántottunk 20 cm-re, úgy most 15 cm-re is megfelel, s ez az utóbbi a helyesebb eljárás. Arra kell főként ügyelni, hogy jó szántást kapjon a talaj, s ami legfeljebb volt, az legalul kerüljön, ezt a mai jó ekék mellett nem nagy mesterség elérni, de a jó eke egyedül nem elég, szükséges, hogy az igás állatok is jó erőben legyenek, mivel jó, gyors munkát csak jó erőben levő állatokkal lehet végezni. Ezen munkát után ismét hagyjuk fejlődni a gyomokat. A júniusi melegek s meleg esők mind elősegítik az erjedést a talajban, a talajrészek a meleg és nedvességtől ugyszólva széjjelrepszatnak, a talaj rendre beérik. Ha hirtelen záporok s utána nagy meleg a talajt kérgessé teszik, úgy a talajt könnyű boronával föl kell lazítani. Ha a gyomok virágzások kezdetén vannak, úgy ezeket ismét alászántjuk; de mint már említettem, semmiszin alatt sem szabad megvárni, hogy magba menjenek. Ami ezen szántás mélységét illeti, hát olyan mélyen kell szántani, hogy a gyomok egészen földalá kerüljenek. Ezzel körülbelül be is van fejezve az ugarmivelés, ha korai növényt pl. repcét vetünk. Ha később őszivel vetjük be, s a talaj újból elgyomosodott volna, vagy kissé össze ülepedett volna, akkor vetés előtt szükség szerint, vagy egészen sekélyen megszántjuk, vagy Cultivátorral, extirpátorral fellazítjuk. Ha pedig csak a még mutatkozó gyomokat akarjuk kiirtani, úgy gyakran a borona is jó munkát fog végezni.

A vázaltakból látható, hogy ugyan káros és hibás az a szokásos eljárás, hogy az ugart legeltetjük, ez nemcsak a legelő állatnak ad rossz legelőt, hanem az egész ugarmivelés hasznát semmivé teszi, ily esetben bizony elvesztünk nemcsak egy évet, hanem nem élvezhetjük a jól keresztülvitt ugarmivelés hasznát, mi pedig mint láttuk, több évre kell kiterjedjen. Az ugart olybá kell tekinteni, mint egy bevetett területet, tehát minden járás-kelés rajta szigoruan eltiltandó. Előfor-

dulhat az az eset is, hogy a fent vázolt szántások száma nem elegendő, ez esetben a vetési szántás előtt még adandó egy 15–17 cm. mély szántás.

Aki ezen munkákat jól és lelkiismeretesen végezte, annak az őszi vetés gyorsan s jól fog menni, s miután rendesen vetés előtt jóval el lesz készülve a talaj, kilesheti a legkedvezőbb időt is. S a jól megmivelt, kedvező időben elvetett növény meg is hozza a várt eredményt.

Az Ausztriával való állatforgalom új rendezése.

A gazdasági kiegyezésnek kétségtelenül egyik legfontosabb része az, mely a vámszövetség állatforgalmi részét s az arra vonatkozó új végrehajtási módokat tartalmazza. Hiszen kivitelünk legnagyobb részét az állatkivitel képezi s ez állatkivitelünknek túlnyomó nagy hányada megint Ausztriára esik. Ezért várta feszült érdeklődéssel közvéleményünk az Ausztriával kötendő állatforgalmi egyezményt s ezért tartjuk érdekesnek és szükségesnek mi is az új megállapodások főbb pontjait közölni.

A vámszövetség új XXI cikkében a következő elvek nyernek kifejezést:

E cik első mondata azt az általános érvényű és a kölcsönös állatforgalom terén mindenkor szem előtt tartandó irányadó alapelvet állapítja meg, mely szerint az egyik állam területéről származó állatok és állati nyerstermények a másik állam területén ugyanolyan elbánásban részesítendők, mint az illető állam saját területéről származó hasonló termények,

Biztosítva van itt tehát a monarchia mindkét államának állatkivitele javára az eddig különösen az ezen kivitel terén nagyobb mértékben érdekelt egyenlő elbánás elve, mely szerint ugyanis a monarchia egyik államából származó állatok és állati nyerstermények a másik államba való bevitelére és az ottani területen való forgalma ellen nem szabad semmiféle nagyobb szigoritást vagy korlátozást érvényesíteni, mint a minő az

ugyanolyan belföldi terményekkel szemben alkalmaztatik. Nem fog tehát többé az az eset elkövetkezhetni, hogy azért, mert például nálunk valahol, tán egy félreeső pusztán, valamely ragadós betegség egy szórványos esete észleltetett, e miatt az illető egész vármegye szarvasmarhaállománya ki legyen zárható az ausztriai szabad forgalomból; — vagy pedig, hogy csak bizonyos minimális súlynál nehezebb állatok legyenek tőlünk Ausztriába vihetők. Hanem mindaz a forgalmi szabadság, melyet az egyik állam a saját belterületétől származó állatszallítmányoknak engedélyez, — ipso facto javára kell, hogy váljék a másik állam területéről származó hasonló szállítmányoknak is.

Ez az elv még külön világos kifejezést nyer a szövetség illető cikkének következő, második mondatában is, annak kijelentése által, hogy „ehhez képest az egyik állam járványmentes vidékeiről származó efféle szállítmányok, melyek a rendeltetési helyre egészségesen érkeznek meg; a másik állam területén korlátlan szabad forgalomba jöhetnek“.

Nem lévén azonban teljesen kizártnak tekinthető az, hogy állategészségügyi adminisztrációnk szigorú kezelése dacára is — különösen útközben való befertőztetés következtében — az egyik állam területéről a másik államba érkező állatszallítmányon megérkezése után valamely ragadós betegség jelenségei legyenek észlelhetők, nemcsak méltányos, és az állatforgalom terén általában elfogadott nemzetközi elvek szerint meg nem tagadható, de adandó alkalommal esetleg a saját, belföldi állategészségügyi viszonyaink és érdekeink védelme szempontjából is mellőzhetetlenül szükséges kölcsönös jog gyanánt egyrészt concedálnunk, s másrészt viszont magunk számára is kikötnünk kellett azt, hogy ilyen esetben az egész szállítmányt, melyben a beteg állat találtatott, a származási helyre vissza lehessen utasítani; és hogy a kérdéses állatoknak méltán gyanus számba menő származási helyére nézve, az illető betegség iránt fogékony állatfajok bevitelét korlátozó vagy tilalmazó intézkedést lehessen érvényesíteni. Ugyancsak a vám- és kereskedelmi szö-

Az olajfát már szintén említi Homer és termelik is elég szorgalmasan; de úgy látszik, azért még nem ismerték annak teljes értékét. Élelmiszerül a bogyóját éppen nem használták; de még olaját is csak szepítő- és testerősítő szerül alkalmazták, azonban égetésre vagy élelmiszerekre nem. Testüket kenve olajjal, azt tartották, hogy szebbé, erősebbé fejlődnek és bőrük sokkal szebb színezetet kap. Ezen kívül szövetek áztatására használták fel az asszonyok, hogy a szövet szebb fényt nyerjen általa és szálai tartósabbakká legyenek. Az ily szövetekről mondotta azután az írás, hogy „úgy fénylettek, mint a csillag.“

Használták ezenkívül az olajfának a fáját, keménysége és azon tulajdonságánál fogva, hogy a fényezést nagyon sokáig tartja: különféle eszközök és butorok készítésére s e célból az olajfa nagyon is keresett cikk volt.

Az asszonyok főoglalkozása — mint Penelopéről is tudjuk — a fonás és szövés volt s a szövészekén művészi kelméket készítettek. Ez mindenesetre amellől bizonyít, hogy igen nagy fontosságot tulajdonítottak a len és kender termelésének.

Mint takarmányt, Homernél a mező illatos füveit és a lóherét találjuk megemlítve.

Nevezetes volt végre a görög hőskor szőlőművelése is, amelyre igen nagy súlyt fektettek. A szőlővesszőnek első ültetése a mesés századok messze homályában vész el; de Homer korában már oly szerepet játszik, hogy a nagy költő kinyilatkoztatja, miszerint „a kenyér és a bor a legszükségesebb táplálék!“

A régi görögök a tökéket a legnagyobb szorgalommal ápolták, sorrendben ültették, karókhöz, oszlopokhoz kötötték s minden szőlőskert körül árkot és tuskés kerítést kerítést húztak, részint a tolvajok, részint pedig az állatok betörése ellen.

A szüret vig ünnepély volt. Achilles vértjén, a többek között egy dombormű vidám vincellérekét és vincellérnöket ábrázol, kik ének és tánc mellett ünneplik a szüret napját.¹

A tömlőkben lepréslt bort nagy kőedényekbe raktározták, szétküldését pedig am-

phorákban és kecsketömlőkben eszközölték. A régi görögök ismerik már a bornak azt a tulajdonságát is, hogy minél régiebb, annál jobb; mert hiszen tudjuk az Odysseától, hogy Nestor, Telemachost tizennégy éves borral kínálja meg megtiszteltetésképen.

Hogy a régi görögöknek kitűnő boraik termettek, azt nem csak a mutatja, miszerint boraik jelzőül a „tüzes“, „szikrázó“, „mézédés“ kifejezéseket használják; hanem kiválóképen azon körülmény, hogy a bort soha nem iszszak tisztán, mert az iszákosságot gyűlölik s a bornak viz nélkül való ivását barbár szokásnak bélyegzik. Lokriban annyira megy a törvény szigora, hogy halálbüntetést mérnek arra, a ki tiszta bort iszik. A vegyítést a szolgák végzik háromféle arányban és pedig: 3 rész víz és 1 rész bor (ezt Atheneus tréfásan „békabornak“ nevezi), 2 rész víz és 1 rész bor, végre 3 rész víz és két rész bor. Szoktak a borhoz (ha nem édes), mézet is vegyíteni s volt egy italuk, a mely bor, kecsketűró és lisztkeverékből állott.

(Vége következik.)

¹ Il. 18. ének. Homernél.

BUDAPEST,

V. Nádor-utca 2.

Fodor József butorgyáros

os. és kir. udvari szállít
kárpitós és diszitó.

KOLOZSVÁR,

Szentegyház-utca 6.
(Status-palota.)

Kolozsvárt, Szentegyház-utcai raktáiraiban állandóan nagy választék saját műhelyekben készült izléses és szolid kivitelű ebédlő, hól, szalon, férfi és leány szoba berendezésekből, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Teljes lakásberendezések vállalata rajzok szerint is, szigoruan stylszerű kivitelben.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Mérsékelt szabott árak.

922.

vetségben kellett gondoskodni arról is, hogy az e téren eddig követett gyakorlattól eltérőleg, a megállapított szabályoknak egyöntetű és egységes alkalmazása egymás javára minden körülmények közt biztosítottassék, az által, hogy az az eddig követett eljárás, mely szerint mindegyik tartományi hatóság érvényesíthet beviteli tilalmakat, jövőre megszüntettesék és úgy, miként ez nálunk már eddig is gyakorlatban volt, az új megállapodás értelmében és szellemében való rendelkezések érvényesítésének joga kizárólag az erre hivatott legfőbb kormány hatóság nálunk a földmivelési. (Ausztriában a belügyminiszter) illetékességi és hatáskörébe utaltassék.

A vámszövetség XXI. cikkének s az abban foglalt alapelveknek sértetlen fentartása mellett azonban a két kormányának a járványos betegségek lehető meggátítása céljából a végrehajtási módokat kiegészítéséről kellett gondoskodnia s ezen kiegészítésnek az állatforgalom szabadságának alapján s a két állam érdekeinek kölcsönös megóvása mellett kellett történnie. Minthogy úgy történt is.

A kiegészítéseknek kettős céljuk van. Az egyik az, hogy az újabban kontemplált célszerű intézkedésekkel a sertésvésznek az egyik állam területéről a másik állam területére való behurcolására az eshetőség, amennyire csak lehetséges csökkentessék, illetve, hogy a behurcolás lehetőleg megakadályoztassék. Ennek következtében és kivált a vész-behurcolások eseteinek ezen intézkedések folyományaként remélhetőleg bekövetkező csökkenése folytán aránylag kisebb területek kerülnek az Ausztriába való kivitelre illetőleg forgalmi korlátozás alá.

A kiegészítésnek másik célja az, hogy a végrehajtási módokat a két kormány részéről eddig eltérően magyarázott részleteit kellően megvilágosítsa s ezáltal — az eddigi, sokszor anyagi veszteségeket is okozó félreértések elkerültetvén — az állatforgalom zavartalan lebonyolítását kölcsönösen megkönnyítse.

Ezen kettős célzatnak megfelelően, tervezett kiegészítés is két irányra terjed ki és pedig:

1. csupán a kölcsönös sertésforgalomra, melynél mindkét állam egyaránt nagy mértékben van érdekelve és 2. az állatforgalom általános lebonyolítására.

Az említett két irányzat közül az első, vagyis a sertésforgalmat érdeklő irányzatnál a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a sertésvész elterjedésénél a különböző sertésminőségek nem esnek egyenlő megítélés alá. Az a sertés, a mely érettebben és felhizlalva közvetlenül levágás céljából vitetik ki a másik államba, a fertőzés közvetítése tekintetében sokkal kevésbé veszélyes, mint az a fiatalabb sertés, a melyet sovány állapotban továbbtartásra, vagy tenyésztési célokra vittek ki. S tényleg a másik állam területére történt sertésvészbehurcolások túlnyomóan nem az olyan sertések útján fordultak elő, a melyek a vágóhidakon rövid időn belül és rendeltetésükhöz képest leöltek, hanem azok olyan haszon- és tenyészsertések útján történtek, a melyek a másik állam hizlalója vagy tenyésztője által tovább tartattak s a melyeknél az a behatóbb állategészségügyi ellenőrzés sem volt foganatosítható, a mely főleg az állandó állategészségügyi felügyelet alatt álló vágóhidakon a levágásra szánt sertésekre alkalmaztatott.

Ezért a végrehajtási módokat a *tenyész- és haszonsertésekre* fokozottabb állategészség-

ügyi ellenőrzést állapított meg, mely abban áll, hogy ezek a sertések, a vám- és kereskedelmi szövetség XXI. cikke értelmében már megállapított előfeltételek fenforgása esetén a másik állam területére szabad forgalomba csakis a származási helyre illetékes központi hatóság előzetesen esetről-esetre kikért engedélyvel és csupán vasúton szállítva bocsáthatók. A kiviteli engedély pedig csakis olyan tenyész- és haszonsertésekre nézve leendő megadható, a melyeknek származási helye és az ezzel szomszédos községek is vészmentesek és a melyek a másik államba való kivitelre nézve szabad járásban fekvő községben teljes biztosítékot nyújtó ellenőrzés mellett *harmincöt napig* más sertésektől elkülönítve együtt tartattak és ezen idő alatt teljesen egészségesek maradtak.

Kétségtelen, hogy a tenyész- és haszonsertésekre tervezett fokozottabb ellenőrzés és szigorubb elbánás ezen sertések kivitelét bizonyos mértékig megnehezíti. Ennek a szigorubb elbánásnak a mondott szempontból való megokoltsága azonban kétségbe nem vonható.

Elsősorban tehát éppen a hazai sertés-tenyésztés érdekei kívánják meg, hogy ez irányban a hatóságok szigorubb ellenőrzést gyakoroljanak. E mellett azonban a mezőgazdasági termelés szempontjából is kívánatos, hogy a hazai termények itthon készítettessenek ki s hogy ennél fogva a tenyész- és haszonsertések kivitele különösen ne könnyíttessék, hanem ezen sertések idehaza hizlaltassanak, s már mint kész áru (a hizlalás üzleti nyereségével gyarapítva) kerüljenek a másik államba fogyasztásra.

A megfigyelés alá vont haszon és tenyészsertések kivitelének engedélyezési módjait, továbbá a megfigyelés és ellenőrzés körül követendő eljárást, úgyszintén a szállítás feltételeit a kibocsátandó végrehajtási rendelet fogja részletesen körülírni.

A tenyész és haszonsertésekre tervezett ezen szigorubb elbánással szemben a levágásra szánt sertéseknek a monarchia két állama közt végbemenő forgalma javára tényleges könnyítések biztosítottak.

A levágásra szánt sertések ugyanis, melyek forgalmi korlátozás alatt *nem álló* községből származnak, ha fentemlített rendelkezésük a marhalevelen megjelöltetett, vám- és kereskedelmi szövetség XXI. cikkében, illetve a hozzátartozó eddigi végrehajtási módzatokban s az ezeket kiegészítő megállapodásokban foglalt előfeltételek mellett, a másik állam *bármelyik községébe* szabadon kivihetők. A kiviteli tilalom vagy *forgalmi korlátozás alatt álló községek vészmentes udvaraiból* (elkülönített ólakból és szállításokból) származó egészséges sertések pedig a másik állam *bármelyik konzumvásárára és közvágóhidjára külön engedély nélkül szabadon kivihetők.*

Az eddigi sérelmes gyakorlattal szemben, mely szerint területekről sertéseket a monarchia másik államának területére csak külön előleges engedélyek alapján és csupán a rendeltetési állam kormánya által az engedélyben kijelölt vágóhidakra lehetett szállítani: a régi kiegyezési megállapodásnak most kontemplált és a fentiekben ismertetett kiegészítése, helyesebben a megállapodások értelmének és szellemének megfelelő végrehajtása állatforgalmi szempontból szilárdabb alapot nyújt. Ezentúl ugyanis a vészmentes helyről származó vágósertésekkel a monarchia másik államának bármely helyét, lezárt terület illetve község vészmentes udvaraiból (elkülönített ólakból és szállásokból) származó egészséges

vágósertésekkel pedig a fent említett s jelentékeny számú közvágóhid bármelyikét *külön engedély nélkül*, sőt az ily berendezés híjjával levő helyeket is külön engedéllyel kölcsönösen, akadálytalanul felkereshetjük. A forgalomnak ilyen módon biztosított stabilitása adandja meg a tenyésztőnek és a hizlalónak egyaránt a megnyugvást, hogy sertéseit minden esetben értékesítheti.

Az állatforgalomra nézve az eddig vita tárgyát képező szöveg úgy változik meg, hogy a kivitt állattal adott egészségi bizonyítvány szövegében, illetve az állatszállításakor ugyancsak a marhalevelén *jövőre csupán az lesz igazolandó, hogy a származási község és az ezzel határos községek a marhalevel kiállításakor*, illetve az állat elszállításakor az állatra átragadható *ilyen betegségtől tényleg mentesek.*

Továbbá megállapított, hogy olyan betegségekre nézve, a melyre a monarchia két államában a törvényes megfigyelési időszak különbözően van megszabva, a hosszabb megfigyelési időszak legyen mérvadó a monarchia másik államába kivitelre kerülő állatok szállításánál.

Ezzel a megállapodással a kölcsönös állatforgalom szabadsága a ragadós betegségek felmerülése miatt alkalmazható zárlatokra vonatkozó határozmányokkal kellő összhangba hozott. Ettől az általános szabálytól egyelőre csupán a száj- és körömfájás esetén lesz némi eltérés.

Mindkét kormány eltekinteni szándékozik attól az eddig követett gyakorlattól, hogy a másik állam területén ragadós betegséggel fertőzött községek névsorát időszakonként közzétette; viszont azonban saját hivatalos időszaki állategészségügyi kimutatásait a másik állam elsőfoku közigazgatási hatóságainak és a marharakodó állomásokra kirendelt összes állatorvosainak is közvetlenül és késedelem nélkül meg fogja küldeni.

Az ezekben részletesen ismertetett kiegészítések által a végrehajtási módokat eltérő magyarázata következtében a múltban ismételtelen felmerült nehézségek mellőztetvén és a sertésforgalomra speciálisan megállapított rendelkezések által közigazdaságunk ezen fontos ágának érdekei is biztosítottak: mindkét állam érdekei oly módon nyertek kielégítést, a melynek alapján bizvást remélhető, hogy a két állam közt a kölcsönös állatforgalom ezentúl zavartalan, nyugodt mederben fog végbemehetni.

Most, mikor a kiegyezési törvényjavaslatokkal együtt az Ausztriával kötött új egyezmény teljes szövegét is ösmérjük, lehetetlen rá nem mutatnunk arra, hogy ebben teljes mértékben diadalra jutottak a magyar mezőgazdaság és állattenyésztés érdekei s az állatforgalom szabadságának határozott biztosításával mezőgazdaságunk azt a nagy hasznot fogja huzni, mely azt megilleti.

A burgonya lombozatának befolyása a gumók fejlődésére.

Gyakran fölvetették már azt a kérdést, hogy vajjon akkor: a midőn a burgonya gumói még fejlődésben vannak és lombozatuk oly dús, hogy rajtuk a napsugár nem hatolhat keresztül és ezáltal félsz, miszerint túlnedves időjárás alkalmával a talaj nem száradhat fel s a gumók rothadásnak indulnak: helyese a lombozatot lekaszálni, lelegeltetni avagy lehengereelni?

Sokan állítják, hogy ezen eljárás helyes és hogy maguk győződtek meg annak előnyei-

==== **Ösmeri ön a legújabb „Kalmár“-rostákat** ====

Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket?

==== **Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei** ====

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad **KALMÁR ZS. UTÓDA**, rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

zel küzdeni, ha nem akarják gabonatermésüket továbbra is a spekulánsok és játékosok bandájának kizsákmányolására fölládozni. Egy olyan üzleti formának további eltérése, mely a tavalyi fényes termés dacára is valóban frivol módon a külföldről hoz be gabonát a játék kedvéért, az osztrák és magyar gabonatermelés kárára, a kedvezőtlen árképződés előidézésére, az — nem hangsúlyozhatjuk eléggé — határozottan közgazdasági bűn lenne. Magyarország mértékadó személyiségei súlyos felelősséggel lesznek megterhelve, ha tétlenül nézik továbbra is ezt a színjátékot és ennek a játékos bandának üzelmait örök időkre lehetetlenné nem teszik.

Eldig Hehenblum lovag. Azt hisszük, a magyar gazdáknak és mértékadó személyiségeknek nincs szükségük erre a föltüzelésre. Már régebben és behatóbban foglalkoznak nálunk is a határidős játék kérdésével. S ha valami gondolkodóba ejthetne ennek megszüntetésénél, úgy nem az utolsó lehet az, hogy Hohenblum lovagot eddig mindig az első csatasorban tudtuk, mikor Magyarország és a magyar mezőgazdaság ellen vezették a harcot Ausztriából.

— **Gazdasági előadások Kolozs megyében.** Nagyon szép sikerrel indultak meg f. hó 1-én és 2-án az E. G. E. által rendezett népies gazdasági előadások. Mindenütt nagy és érdeklődő közönség, mely figyelemmel és tanulni vágyóan hallgatta az előadásokat. Előadások voltak 1-én és 2-án Kide, Csomafán, Damoson, Zentelkén, Nagy Sármason, Bácsban és Szucsákon. A f. hó 8-i vasárnapon folytatódna az előadások és pedig a következő helyeken: Kide, Csomafája, Damos, Zentelke, Jegeny és Bogártelke. A mindig a gyakorlati élethez és a helyi körülményekhez teljes mértékben alkalmazkodó előadásoknak kétségtelenül nagy praktikus eredményük lesz a nép gazdálkodási módjára. Az előadások végével hasznos könyvek osztatnak ki.

— **Gazdák figyelmébe!** A közeledő idény beálltával van szerencsénk a t. c. gazdasági becses figyelmét felhívni, hogy lóhere és luczerna magvakat: lóheréből tisztán háromszéki, elsőrendű, luczernából is a legjobb minőségűeket arankamentesítve, ólomzárólva árusítsunk. Ezen kívül foglalkozunk répmagvak eladásával, melyek ugyancsak az eredeti legjobb forrásokból származottak. A midőn becses megrendeléseiket kérjük, egyben tudatjuk, hogy kívánatra mintával szolgálunk és az árakat esetről-esetre tudatjuk. — *Az Erdélyi Gazdasági Egylet védnöksége alatt álló Erdélyi Kereskedelmi Társaság.*

— **A magyar bor érdekében.** Az O. M. G. E. szőlészeti és borászati szakosztálya legutóbb tartott ülésén a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. Irjon fel az O. M. G. E. igazgató-választmányára a földművelésügyi miniszter urhoz. Hogy minden borvidék figyelembevételével borainkat szakközveivel évről-évre rendszeresen vizsgáltsa meg.

2. Utasítsa szakközveit, magánvegyészeit és gazdasági attaséit, hogy a külföldi lapokban a magyar borok hírnevét rontó közleményeket figyelemmel kísérik és azokra minden esetben a magyar bortermelés érdekében tiltakozó szavakat felemléjk.

3. Tanulmányoztassa szakközveivel és intézeteivel a könnyebb és olcsóbb borokból a németországi igényeknek megfelelő olcsóbb édes borok készitési módját és adja tudomására a termelő közönségnek, hogy kifizeti-e magát ez az eljárás és lehet-e számítani biztos értékesítési piacokra.

4. Kiváló borainknak külföldi értékesítése érdekében állítsanak fel magyar állami borkimérőket és mintaraktarakat.

5. A bnrkezelő és borértékesítési szövetkezetek létesítésének kérdését és az ingó jelzalogügy rendezésének kérdését sürgesse meg.

— **A szesz ipari alkalmazása.** A gazdasági egyesületek orsz. szövetsége foglalkozván a szesz fokozottabb ipari felhasználásának terjesztésével, a következő határozattal hozta:

Tekintettel arra az ériási jelentőségre, amelyvel a szesztermelés a mezőgazdasági termelésre bir, s tekintettel másrészt arra a körülményre, hogy a külföldön a szesznek ipari és világítási célokra való felhasználása mind nagyobb mérveket ölt, kívánatosnak tartja, hogy a kormány és gazdasági közönség figyelme lehetőleg hatályosan hívassék fel ezen kérdés fontosságára; felkérni javasolja tehát a kormányt arra, hogy:

a) a denaturálási illeték töröltessék;
b) a denaturált szesz szabad forgalma biztosítassék;

c) a denaturált szesz szállítására a legmészebbmő szállítási kedvezmények adassanak;

d) a mezőgazdasági szeszfeldéknek minden a denaturálásra termelt és forgalomba hozott szesz hektoliterje után ugyanaz a jutalom adassék, mint a melyet a kontingens szesztermelése után ma élveznek, hogy ilykép a denaturált szesz mint erőszolgáltató- és világító-anyag a mezőgazdasági szeszfeldék által is versenyképes áron legyen forgalomba hozható;

e) denaturált szesz után fizetendő jutalmak kiadásai s az ásványolaj csökkenő adóbevétele fedezése céljából a szeszadó fokozatosan emelendő, abban az arányban, a mint az államkincstár kiadásai növekednek, illetve bevételei csökkennek.

Azok az alapelvek, a melyek e határozatba lefektetvék, mindenesetre alkalmasak arra, hogy ezt a mezőgazdasági szempontból oly főfontosságú kérdést a kedvező megoldás útjára tereljék. A kormány semmiesetre sem zárkozhatik el az elől, hogy e határozatot magáévá tegye és miután ez a kérdés ma már hosszabb tanulmányozást nem igényel, oda kell hatni, hogy a kormány a szükséges intézkedéseket sürögösen foganatosítsa. Ha Németország és Franciaország, ezek az iparilag és általában gazdaságilag oly nagyban előhaladt államok belátták annak szükséges voltát, hogy e címen áldozatokat hozzanak, mennyivel inkább indokolt és szükséges ez nálunk, ahol a szesztermelés mint mezőgazdasági ipar oly rendkívüli fontossággal bir és oly nagy gazdasági szerepre van hivatva.

— **A borvizsgáló bizottság.** A mesterséges borokról szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet értelmében Kolozsvárt szervezett állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz a kereskedelemügyi miniszter az 1903. év tartamára a következő tagokat nevezte ki: Elnökül: koltói gróf *Teleki Lászlót*, tagokul pedig *Tuba Lajost*, a kolozsvári gazdasági intézet tanárát, egyúttal elnökhelyettesül is, továbbá *Nagy Gábor* vendéglős, *D. Deák József* és *Farkas Samu* borkezeskedő, kolozsvári lakosokat, valamint *Ebry Tivadart*, az erdélyi pince egyetel titkárát, szintén kolozsvári lakost. A titkári teendők egyik részének teljesítésére ez évben is a kolozsvári bizottságnál dr. *Ruzitska Béla* egyetemi asszisztens, bizottsági titkár feladatát képezend.

— **Hivatalos jelentés a téli fagykárrol.** A földművelésügyi miniszterhez érkezett jelentések szerint a múlt hónapban uralkodott rendkívüli hideg a gyümölcsfákban sok kárt tett. Különösen sok a kár a barack- és cseresznyefákban. Legnagyobb kár van a fiatal fákban, úgy, hogy az állami faiskolákban majdnem százezerre megy a teljesen lefagyott fák száma. Legtöbb kár van az erdélyi részeken és Zemplénben, ami annál sajnálatosabb, mert több ezerre megy ama kisczadák, lelkészek és tanítók száma, kik az állami faiskolákból kedvezményes árban fákat kértek és akiknek kérvénye most csak részben lesz elintézhető. De sok kárt tett a múlt hónap nagy hideg a szőlőben is. A be nem takart venyigék, sőt még a szőlőtőkék is lefagytak. Sajnos, a hirtelen beállott fagyok

miatt sok szőlő maradt fedetlen és a múlt évi december hatását az ez évi termésben is meg fogják több helyen sanyalni gazdáink.

— **Fölvívás.** *Az Erdélyi Gazdasági Egylet tisztelettel kéri jól tagjait, hogy az 1902 évről esetleg hátralékos és az 1903. évre szóló tagsági díjakat e hónap folyamán fizessék be a következő címre: „Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára, Kolozsvár, Erdélyi Bank.”*

— **Magyar-román halászati szerződés.** Magyarország és Románia között a dunai halászat gyakorlatára egyezmény jött létre, mely a Duna halkincsének megóvását célozza, Az egyezményt hosszabb tárgyalások előzték meg s a két kormány megbízottai a múlt év nyarán Budapesten a földművelésügyi miniszteriumban jutottak megegyezésre. Az egyezmény aláírása a napokban történt meg, ugyancsak Budapesten s ezen alkalommal is érvényesült azon elv, hogy nem közös ügyekben a magyar állam önállóan jár el. A szerződés aláírására a magyar király által *Kriszínkovich Ede* földművelésügyi miniszteri osztálytanácsos és *Landgráf János* országos halászati felügyelő hatalmaztattak fel, a román király részéről pedig *Cucuricanu Viktor* követségi tanácsos főkonzul és dr. *Antipa Gergely* országos halászati felügyelő küldettek kik, kik is meghitelt okmányaik kicserélése után a törvényhozási jóváhagyás fentartása mellett aláírták a két állam szerződését, melynek becikkelyezése iránt a földművelésügyi miniszter közelebről törvényjavaslatot fog előterjeszteni.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLozsvÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

Magyar Jelzalog-Hitelbank
Képviselesége Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptökeje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os Zalogvevőkölcsönöket
nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százaléknál, nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4½%-os zalogvevőkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfai adnak véleményt. (1.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4½%-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémmékötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Társzerkesztő:
JAKAB LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA-

Nagy képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIHNER IGNÁC, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti: (156)

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 25⁰ szöveggéppel, 500 műemlékkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívüli díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is 240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebecsáttatni.

Egy-egy füzet ára: 30 kr.

A füzetes kiadásban díszes bekötési táblák szállíttatnak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvárusnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával;

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

A rendelések helyi könyvkereskedőkhöz vagy alólírt kiadókhöz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust

vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala:

BUDAPEST, VIII., Üllői-út 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyujta a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat,

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek,

irodalmi intézet részvénytársaság

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi párisi világkiállításon

Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czimem: (968)

Vodicka F. földbirtokos
Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve.

Kurcz és tyúk

Photozinkografiai műintézet

készíti a legjobb
Clichéket
mindennemű
nyomatványhoz

Budapest, VIII. Szentkirályi-utca-13

(956.)

4 törzs

Plymouth

Rock

tyúk

eladó.

Aruk 50 korona.

Cim a kiadóhivatalban.

(1003.)

Simmenthali

üszök

megvételre kerestettek (12—15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek.

(1005.)